

ROZDZIAŁ 1

Balneologia w Europie – historia i czasy obecne

Pedro Cantista

- 1.1. Wpływy greckie i rzymskie
- 1.2. Średniowiecze, wpływ arabski i renesans
- 1.3. Rozpowszechnienie wiedzy empirycznej i naukowej na temat wód mineralnych
- 1.4. Inne tradycje łaźni w Europie: łaźnie tureckie, sauna fińska i łaźnie parowe – banie
- 1.5. Hydrobalneologia w edukacji medycznej
- 1.6. Stowarzyszenia i organizacje balneologiczne
- 1.7. Badania naukowe
- 1.8. Definicje, słownictwo i taksonomia
- 1.9. Obecna sytuacja balneologii w Europie

ROZDZIAŁ 2

Historia polskiej balneologii w zarysie

Jan Wiesław Kochański

- 2.1. Balneologia w dawnych czasach
- 2.2. Początki lecznictwa uzdrowiskowego na ziemiach polskich
- 2.3. Polskie lecznictwo uzdrowiskowe na przełomie XIX i XX wieku
- 2.4. Lecznictwo uzdrowiskowe w okresie międzywojennym
- 2.5. Organizacja lecznictwa uzdrowiskowego w Polsce po drugiej wojnie światowej
- 2.6. Ośrodki naukowo-lecznicze
- 2.7. Polskie Towarzystwo Balneologiczne po drugiej wojnie światowej
- 2.8. Instytut Balneoklimatyczny
- 2.9. Stowarzyszenia uzdrowiskowe

ROZDZIAŁ 3

Medycyna oparta na faktach w balneologii i medycynie termalnej

– podstawowe zasady oceny klinicznej w balneoterapii

Christian-François Roques Latrille

- 3.1. Metody oceny
 - 3.2. Rozprawa naukowa i rozpowszechnienie wyników
 - 3.3. Kwestie praktyczne – role różnych uczestników
- Naturalne surowce lecznicze w Polsce: wody mineralne, peloidy i gazy lecznicze

Teresa Latour

- 4.1. Wody lecznicze
- 4.2. Peloidy lecznicze
- 4.3. Produkty uzdrowiskowe
- 4.4. Zasady przygotowania naturalnych surowców do zabiegów balneologicznych

ROZDZIAŁ 5

Podstawy bioklimatologii uzdrowiskowej

Krzysztof Błażejczyk, Magdalena Kuchcik

- 5.1. Zróżnicowanie bodźców klimatycznych
- 5.2. Zjawiska atmosferyczne
- 5.3. Zróżnicowanie warunków biotermicznych

- 5.4. Dopuszczalny poziom aktywności fizycznej
- 5.5. Okresy klimatoterapeutyczne
- 5.6. Kryteria oceny właściwości leczniczych klimatu w uzdrowiskach polskich
- 5.7. Terenoterapia

ROZDZIAŁ 6

Geologia i górnictwo wód leczniczych i peloidów w Polsce

Arkadiusz Krawiec, Wojciech Ciężkowski

- 6.1. Wody lecznicze
- 6.2. Właściwości, występowanie i eksploatacja złóż borowinowych w Polsce

ROZDZIAŁ 7

Wybrane zagadnienia z geologii medycznej

K'tso Nghargbu

- 7.1. Zasoby geo-medyczne
- 7.2. Choroby geo-medyczne i szkodliwe substancje geologiczne
- 7.3. Geologia medyczna i opieka zdrowotna

ROZDZIAŁ 8

Światowe trendy w balneotechnice i architekturze

Giovanni Gurnari

ROZDZIAŁ 9

Mechanizmy działania ogólnoustrojowego metod balneologicznych i fizykoterapeutycznych

Irena Ponikowska, Antonella Fioravanti, Sara Tenti, Sara Cheleschi, David Z. Ferson

- 9.1. Fizykobiologiczne podstawy działania bodźców balneoterapeutycznych

Irena Ponikowska

- 9.2. Mechanizmy działania balneoterapii w chorobach reumatycznych

Antonella Fioravanti, Sara Tenti, Sara Cheleschi

- 9.3. Podstawy medycyny integracyjnej

David Z. Ferson

ROZDZIAŁ 10

Znaczenie fizjologicznych funkcji skóry w balneoterapii i fizykoterapii

Irena Ponikowska

- 10.1. Anatomia i fizjologia – podstawy

- 10.2. Funkcje fizjologiczne skóry

- 10.3. Rola skóry w balneoterapii i fizykoterapii

- 10.4. Jak przygotować skórę do przyjmowania zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych w celu zwiększenia efektów działania danej metody leczniczej

- 10.5. Jak należy pielęgnować skórę po zabiegach uzdrowiskowych

ROZDZIAŁ 11

*Rola autonomicznego układu nerwowego w leczniczym działaniu
zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych*

Irena Ponikowska

11.1. Budowa anatomiczna i rola fizjologiczna autonomicznego układu nerwowego

11.2. Objawy zaburzeń i choroby autonomicznego układu nerwowego

11.3. Leczenie zaburzeń autonomicznego układu nerwowego

11.4. Mechanizm działania zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych na układ autonomiczny

11.5. Mechanizmy odruchowe wynikające z segmentalnego unerwienia

11.6. Odruchy wegetatywne

11.7. Fizjoterapia w neuropatii autonomicznej z przewagą układu parasympatycznego

ROZDZIAŁ 12

Wybrane zagadnienia z biologii hormonów

Tomasz Ferenc, Marta Pacholczyk

12.1. Podstawy fizjologii układu dokrewnego

12.2. Układ hormonalny w procesie starzenia

ROZDZIAŁ 13

Mechanizmy termoregulacji

Jan Wiesław Kochański

13.1. Wpływ leków na termoregulację

ROZDZIAŁ 14

Balneoterapia z wykorzystaniem wód leczniczych (balneohydroterapia)

Jan Wiesław Kochański, Szymon Kubiak

14.1. Kąpiele lecznicze

Jan Wiesław Kochański

14.2. Kuracja pitna (krenoterapia)

Jan Wiesław Kochański

14.3. Podstawy aerozoloterapii

Szymon Kubiak

ROZDZIAŁ 15

Balneoterapia z wykorzystaniem peloidów, w tym produktów i preparatów

Jan Wiesław Kochański, Irena Ponikowska

15.1. Borowina naturalna

15.2. Uzdrowiska stosujące zabiegi borowinowe

ROZDZIAŁ 16

Balneoterapia z wykorzystaniem gazów (balneogazoterapia)

Jan Wiesław Kochański, Irena Ponikowska, Grzegorz Cieślak

16.1. Kąpiele w gazach

Jan Wiesław Kochański

16.2. Karboksyterapia

Irena Ponikowska
16.3. Podstawy hiperbarii tlenowej
Grzegorz Cieślar
16.4. Ozonoterapia
Irena Ponikowska

ROZDZIAŁ 17

Klimatoterapia uzdrowiskowa
Jan Wiesław Kochański, Umberto Solimene, Fausto Bonsignori, Irena Ponikowska
17.1. Klasyczne zabiegi klimatoterapeutyczne w uzdrowisku
Jan Wiesław Kochański
17.2. Talasoterapia
Umberto Solimene, Fausto Bonsignori
17.3. Subterraneoterapia (Speleoterapia)
Irena Ponikowska
17.4. Haloterapia
Irena Ponikowska

ROZDZIAŁ 18

Hydroterapia
Jan Wiesław Kochański, Maciej Kochański
18.1. Biologiczne i fizykochemiczne właściwości wody
18.2. Właściwości lecznicze hydroterapii
18.3. Rodzaje zabiegów hydroterapeutycznych
Fizykoterapia
Jan Wiesław Kochański, Grzegorz Cieślar, Agata Stanek, Armand Cholewka
19.1. Wprowadzenie do zagadnień medycyny fizycznej
Jan Wiesław Kochański
19.2. Podstawy fizyczne fizykoterapii
Jan Wiesław Kochański
19.3. Aktywnoterapia (światłolecznictwo)
Jan Wiesław Kochański
19.4. Laseroterapia
Jan Wiesław Kochański
19.5. Elektrodiagnostyka
Jan Wiesław Kochański
19.6. Elektroterapia
Jan Wiesław Kochański
19.7. Terapia zmiennym polem magnetycznym
Grzegorz Cieślar
19.8. Ultrasonoterapia – leczenie ultradźwiękami
Jan Wiesław Kochański
19.9. Ciepłolecznictwo (hipertermoterapia)
Jan Wiesław Kochański
19.10. Podstawy krioterapii
Agata Stanek, Armand Cholewka
19.11. Zimnolecznictwo
Jan Wiesław Kochański

19.12. Słownik fizyczny
Jan Wiesław Kochański

ROZDZIAŁ 20

Kinezyterapia

Maciej Kochański

- 20.1. Wpływ aktywności fizycznej na organizm*
- 20.2. Sprzęt i urządzenia kinezyterapeutyczne*
- 20.3. Kinezyterapia grupowa i indywidualna*
- 20.4. Metody specjalne w kinezyterapii*
- 20.5. Kinezyterapia w wodzie*
- 20.6. Terenoterapia*

ROZDZIAŁ 21

Psychologia uzdrowiskowa

Roman Ossowski

- 21.1. Idea lecznictwa uzdrowiskowego w warunkach osiągnięć współczesnej medycyny – spojrzenie psychologa*
- 21.2. Bariery społeczno-kulturowe utrudniające osobie postępowanie zgodnie z zasadami zdrowego stylu życia*
- 21.3. Psychologiczne aspekty kształtowania zachowań zdrowotnych*
- 21.4. Głęboki sens nowoczesnego i holistycznego leczenia w uzdrowiskach*

ROZDZIAŁ 22

Masaż leczniczy

Maciej Kochański

- 22.1. Działanie lecznicze masażu*
- 22.2. Czynniki warunkujące efektywność masażu leczniczego*
- 22.3. Masaż manualny*
- 22.4. Masaż z zastosowaniem przyrządów i mechaniczny*

ROZDZIAŁ 23

Podstawy dietetyki uzdrowiskowej

Alina Jaroch, Roman Cichon

- 23.1. Żywnienie prawidłowe*
- 23.2. Diety*
- 23.3. Żywnienie w lecznictwie uzdrowiskowym*
- 23.4. Lecznicza rola żywienia*

ROZDZIAŁ 24

Promocja i edukacja zdrowotna w uzdrowisku

Ewa Kupcewicz, Tomasz Ferenc

- 24.1. Wybrane stanowiska naukowe do definiowania zdrowia*
- 24.2. Różnicowanie pojęć*
- 24.3. Ogólna koncepcja promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej*

24.4. Edukacja i promocja zdrowia w uzdrowisku

ROZDZIAŁ 25

Farmakoterapia podczas leczenia uzdrowiskowego

Irena Ponikowska

ROZDZIAŁ 26

Podstawy chronobiologii. Rytmu biologiczne w wybranych chorobach przewlekłych

Małgorzata Berezińska, Jolanta B. Zawilska

26.1. Zegary biologiczne

26.2. Wybrane rytmy biologiczne w zdrowym organizmie

26.3. Rytmu okołodobowe w przebiegu niektórych chorób przewlekłych

ROZDZIAŁ 27

Zagadnienia prawne w lecznictwie uzdrowiskowym

Piotr Kalmus

ROZDZIAŁ 28

Organizacja lecznictwa uzdrowiskowego w Polsce

Jan Wiesław Kochański

28.1. Nadawanie statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej

28.2. Zakłady i urzędy lecznictwa uzdrowiskowego

28.3. Nadzór nad lecznictwem uzdrowiskowym

28.4. Zalecenia i normy eksploatacyjne w lecznictwie uzdrowiskowym

28.5. Ochrona przed hałasem

28.6. Planowanie zabiegów leczniczych

ROZDZIAŁ 29

Przeciwwskazania i wskazania do leczenia uzdrowiskowego

Jan Wiesław Kochański

29.1. Przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego

29.2. Wskazania do leczenia i kierunki lecznicze uzdrowisk

29.3. Zasady kierowania i kwalifikowania do leczenia uzdrowiskowego

ROZDZIAŁ 30

Zanieczyszczenia powietrza w aspekcie lecznictwa uzdrowiskowego

Magdalena Kuchcik, Kinga Hildebrandt

30.1. Szkodliwości środowiskowe a zdrowie człowieka

30.2. Znaczenie środowiska przyrodniczego w efektach leczenia

30.3. Toksyczne substancje chemiczne występujące w powietrzu

30.4. Jakość powietrza atmosferycznego w uzdrowiskach

ROZDZIAŁ 31

Uzdrowiska polskie – krótki przewodnik
Jan Wiesław Kochański
31.1. Uzdrowiska statutowe w układzie alfabetycznym

ANEKS

Rozdziały autorów zagranicznych w anglojęzycznej wersji językowej
Chapter 1. Balneology in Europe – from historical roots to current reality
Pedro Cantista
Chapter 3. Evidence based medicine in balneology and thermal medicine
– the main rules of the clinical assessment in balneotherapy
Christian-François Roques Latrille
Chapter 7. Principles of medical geology
K'tso Nghargbu
Chapter 8. Worldwide trends in balneotechnics and architecture
Giovanni Gurnari
Chapter 9.2. Mechanisms of action of balneotherapy in rheumatic diseases
Antonella Fioravanti, Sara Tenti, Sara Cheleschi
Chapter 9.3. The principles of integrative medicine
David Z. Ferson
Chapter 17.2. Thalassotherapy
Umberto Solimene, Fausto Bonsignori